

СЎЗ САЊАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

8 ЖИЛД, 3 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА

ТОМ 8, НОМЕР 3

INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

VOLUME 8, ISSUE 3

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА | INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

№3 (2025) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2025-3>

Бош муҳаррир:
Тўхтасинов Илҳом
п.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Бош муҳаррир ўринбосари:

Главный редактор:
Тухтасинов Илхом
д.п.н., профессор (Узбекистан)

Заместитель главного редактора:

Editor in Chief:
Tuhtasinov Ilhom
DSc. Professor (Uzbekistan)

Deputy Chief Editor

ТАҲРИРИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ

Назаров Бахтиёр
академик. (Ўзбекистон)

Якуб Умарўғли
ф.ф.д., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
ф.ф.д., профессор (Озарбайжон)

Бокиева Гуландом
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Миннуллин Ким
ф.ф.д., профессор (Татаристон)

Махмудов Низомиддин
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Керимов Исмаил
ф.ф.д., профессор (Россия)

Жўраев Маматкул
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Куренов Рахиммаед
к.ф.н. (Туркменистон)

Кристофер Жеймс Форт
Мичиган университети (АҚШ)

Умархўжаев Мухтор
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Мирзаев Ибодулло
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Болтабоев Ҳамидулла
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Дўстмухаммедов Хуршид
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Лиходзиевский А.С.
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Сиддиқова Ирода
ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Шиукашвили Тамар
ф.ф.д. (Грузия)

Туробов Бекпулат
масбул котиб, PhD, доцент
(Ўзбекистон)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Назаров Бахтиёр
академик. (Узбекистан)

Якуб Умар оглы
д.ф.н., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова
д.ф.н., профессор (Азербайджан)

Бакиева Гуландом
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Миннуллин Ким
д.ф.н., профессор (Татарстан)

Махмудов Низомиддин
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Керимов Исмаил
д.ф.н., профессор (Россия)

Джураев Маматкул
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Куренов Рахыммаед
к.ф.н. (Туркменистан)

Кристофер Джеймс Форт
Университет Мичигана (США)

Умархаджаев Мухтар
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Мирзаев Ибодулло
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Балтабоев Ҳамидулла
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Дустмухаммедов Хуршид
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Лиходзиевский А.С.
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Сиддиқова Ирода
д.ф.н., профессор (Узбекистан)

Шиукашвили Тамар
д.ф.н. (Грузия)

Туробов Бекпулат
отв. секретарь, PhD, доцент
(Узбекистан)

EDITORIAL BOARD

Bakhtiyor Nazarov
academician. (Uzbekistan)

Yakub Umarogli
Doc. of philol. scien., prof. (Turkey)

Almaz Ulvi Binnatova
Doc. of philol. scien., prof. (Azerbaijan)

Bakieva Gulandom
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Minnulin Kim
Doc. of philol. scien., prof. (Tatarstan)

Mahmudov Nizomiddin
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kerimov Ismail
Doc. of philol. scien., prof. (Russia)

Juraev Mamatkul
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Kurenov Rakhimmamed
Ph.D. Ass. Prof. (Turkmenistan)

Christopher James Fort
University of Michigan (USA)

Umarchodjaev Mukhtar
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Mirzaev Ibodulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Boltaboev Hamidulla
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Dustmuhammedov Khurshid
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Lixodzievsky A.S.
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Siddiqova Iroda
Doc. of philol. scien., prof. (Uzbekistan)

Shiukashvili Tamar
Doc. of philol. scien. (Georgia)

Turobov Bekpulat
PhD Ass. prof. Senior Secretary
(Uzbekistan)

PageMaker | Верстка | Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

1. Nurmamatova Zarifa Abdiraup qizi IKKI TILDA MULOQOT QILADIGAN BOLALARNING NUTQIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	5
2. O‘tamuradova Malohat ALISHER NAVOIY MEROSI NURBOY JABBOROV TADQIQOTLARIDA.....	9
3. Петросьянц Эрнст Ашотович ОККАЗИОНАЛИЗМЫ, МОТИВИРОВАННЫЕ ИМЕНАМИ СОБСТВЕННЫМИ ПОЛИТИКОВ В АНГЛОЯЗЫЧНОМ МЕДИАДИСКУРСЕ.....	13
4. Jo‘raqulova Mushtariy Abdumalik qizi O‘ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA SPORT TERMINLARINING YASALISH PARALLELIGI TADQIQI.....	23
5. Gulamova Malika Yakubovna O‘ZBEK VA ITALYAN TILLARIDA NUTQIY STRATEGIYALAR VA UNDAH USULLARI.....	27
6. Achilova Ozoda Farxodovna YAPON TILIDAGI MAQOLLARNI O‘ZBEK TILIDA MUQOBILLASHTIRISHDA TAYANILADIGAN OMILLAR.....	32
7. Nematillayevna Zubaydova PROBLEMS RELATED TO THE COMPARATIVE ANALYSIS OF LANGUAGES IN THE DEVELOPMENT OF LINGUISTICS.....	36
8. Насруллаева Тозагуль Сухробовна ПРАГМАТИЧЕСКИЕ И ЭТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПЕРЕВОДА В РОМАНЕ ТЕОДОРА ДРАЙЗЕРА «ФИНАНСИСТ».....	39
9. Mo‘minova Ma’suma G‘olib qizi SUV LEKSEMASI TAHLILIGA OID QIYOSIY-TARIXIY, SISTEM-STRUKTUR YO‘NALISHDAGI TADQIQOTLAR.....	43
10. Xamrayeva Zebiniso Xaydarovna MURAKKAB SINTAKTIK TUZILMALARNING IYERARXIK VA FUNKSIONAL TIZIM DOIRASIDAGI DERIVATSION VA SEMANTIK TAHLILI.....	53
11. Malika Solieva PHONOLOGY AND CULTURE: LINGUISTIC ASPECTS OF INTERACTION.....	58
12. Kodirova Shaxnoza Abduraxmonovna “MIMIKA, JEST VA BOSH HARAKATLARI KABI NOVERBAL MULOQOTNING QIYOSIY, LINGVOMADANIY TAHLILI.” (YAPONIYA, O‘ZBEKISTON VA BOSHQA MAMLAKATLAR MISOLIDA)...	61
13. Shamuradova Naima Muxtarovna DISCOURSIIVE AND PRAGMATIC FEATURES OF PROVERBS EXPRESSING VERBAL POLITENESS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES.....	66
14. Ziyadullayev Abubakir Ibodulla o‘g‘li STENDAL IJODIDA ROMANTIZM VA REALIZMNING TA‘SIRI (“Qizil va qora” hamda “Parma monastiri” asarlari misolida).....	70
15. Tashkulova Zarnigor “SHARQ” KONSEPTINI S.MOEM ISHLARIDA REPREZENTATSIYASI XUSUSIYATLARI VA AHAMIYATI..	74
16. Jo‘raqulova Mushtariy O‘ZBEK TILI PARALLEL KORPUSINING LINGVISTIK TA‘MINOTI.....	79
17. Davlatova Hulkaroy Uktamovna TILSHUNOSLIKDA GENDER TUSHUNCHASINING TADQIQI: BOLALAR NUTQI MISOLIDA.....	84

18. Зулфанова Нигина Нуритдиновна СТРУКТУРА ФРЕЙМА «ТВОРЧЕСТВО» ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО РОМАНА «А.МЁРДОК «THE BLACK PRINCE».....	93
19. Turakulova Sitora Fazlidinovna JANUBIY KOREYALIK YOZUVCHI KON JIYONNING “BIZNING BAXTLI DAMLARIMIZ” ROMANIDAGI OBRAZLAR RUHIYATI TASVIRI.....	98
20. Nurimbetova Dilnaz Yeshmuratovna "MILLIY TAOM" REALIYALARI VA ULARNING TARIXIY KONTEKSTI.....	104
21. Erkinova Ruxshona O‘tkirovna, Kurbonova Gulnoza Irkinovna YAPON VA JAHON ILMIY-FANTASTIKA (SF) ADABIYOTI QIYOSIY TAHLILI.....	109
22. Qayimova Maftuna Tursunovna OILAVIY MUHITDA QIZLARING EMOTSIONAL INTELLEKTINI RIVOJLANTIRISH: IJTIMOIIY PEDAGOGIK YONDASHUV (O‘ZBEKISTONDA).....	114
23. Хасанова Мавлюда Батыралиевна ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ГОСУДАРСТВЕННОГО ДИСКУРСА СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	117
24. Iskandarova Aybibi Raximbayevna “QIYOMAT” ROMANIDAGI FRAZEMALARNING XOSLANISHIGA DOIR AYRIM MULOHAZALAR.....	125
25. Barno Abdusattarovna Mirsharipova PAK VANSO ASARLARINING RUS TILIGA TARJIMALARIGA DOIR.....	134
26. Muslimova Shahnoza Sunnatovna YOM SANSOP HIKOYALARIDA HAYOT VA O‘LIMNING YANGI IFODASI.....	139
27. Anorqulov Sanjar Iskandarovich TILSHUNOSLIKDA TOPONIMIK KONSEPT VA UNING ASOSIY XARAKTERISTIKALARI.....	144
28. Karimboyeva Charos Ikrom qizi SIROJIDDIN SAYYID VA BAXTIYOR GENJEMUROD SHE‘RIYATIDA TUSH OBRAZI.....	148
29. Mirvaliyeva Dildora Anvarovna DAVLAT TILIDAGI AXBOROT USLUBI MATNLARINING ELEKTRON TA‘MINOTI .HUJATCHILIKDA IMLO VA TINISH BELGILARI.....	153
30. Abduraxmonova Nilufar Zaynobiddin qizi, Abdullayeva Nasima Murodullayevna O‘ZBEK TILI ELEKTRON KORPUSI UCHUN DIALEKTAL SUBKORPUSINI YARATISH MASALALARI.....	157
31. Mirsanov G‘aybullo Qulmurodovich ASPEKTUAL SEMANTIKANING KOGNITIV MAZMUNI.....	166
32. Shamaxmudova Aziza Furkatovna MILLIY XARAKTER VA XUSHMUOMALILIK: ISPAN TIL SOHIBLARI TAFAKKURIDA HURMAT TAMOIYILLARI.....	170
33. Said-Axmedova Shoxista Nuritdinovna AGENTIV SINTAKSEMALARINING NAZARIY ASOSLARI.....	176

ISSN: 2181-9297

www.tadqiqot.uz

Qayimova Maftuna Tursunovna
“Oila va gender” ilmiy-tadqiqot instituti
Tayanch doktoranti.

OILAVIY MUHITDA QIZLARNING EMOTSIONAL INTELLEKTINI RIVOJLANTIRISH: IJTIMOY-PEDAGOGIK YONDASHUV (O‘ZBEKISTONDA)

 <https://doi.org/10.5281/zenodo.18734069>

ANNOTATSIYA

Maqolada O‘zbekiston oilaviy muhitida qizlarning emotsional intellektini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy-pedagogik yondashuv tahlil qilingan. Emotsional intellekt tushunchasining mazmuni, uning asosiy tarkibiy qismlari va rivojlanish xususiyatlari ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, oilaviy muhitda emotsional intellektni shakllantirishga xizmat qiluvchi amaliy metod va treninglar tavsiya etiladi. Qizlarning emotsional rivojlanishida oila, ota-ona munosabatlari va pedagogik yondashuvlarning o‘rni ochib beriladi. Tadqiqot natijalari asosida emotsional intellektni rivojlantirishga xizmat qiluvchi amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Emotsional intellekt, qizlar, oilaviy pedagogika, ijtimoiy pedagogika, oilaviy muhit

---

Кайимова Мафтуна Турсуновна,
докторант базовой докторантуры
Научно-исследовательского
института «Семья и гендер»,

РАЗВИТИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА ДЕВОЧЕК В СЕМЕЙНОЙ СРЕДЕ: СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД (В УЗБЕКИСТАНЕ)

АННОТАЦИЯ

В статье анализируется социально-педагогический подход к развитию эмоционального интеллекта у девочек в семейной среде Узбекистана. Рассматриваются содержание понятия эмоционального интеллекта, его основные компоненты и особенности развития. Также предлагаются практические методы и тренинги, способствующие формированию эмоционального интеллекта в семейной обстановке. В статье раскрывается роль семьи, взаимоотношений между родителями и детьми, а также педагогических подходов в эмоциональном развитии девочек. На основе результатов исследования разработаны практические рекомендации, направленные на развитие эмоционального интеллекта.

Ключевые слова: Эмоциональный интеллект, девочки, семейная педагогика, социальная педагогика, семейная среда

Kayimova Maftuna Tursunovna
PhD Researcher (Basic Doctoral Student),
Research Institute “Family and Gender”,

DEVELOPMENT OF GIRLS’ EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE FAMILY ENVIRONMENT: A SOCIO-PEDAGOGICAL APPROACH (IN UZBEKISTAN)

ANNOTATION

The article analyzes a socio-pedagogical approach to developing emotional intelligence in girls within the family environment in Uzbekistan. It explores the concept of emotional intelligence, its main components, and developmental features. The paper also recommends practical methods and training activities that support the formation of emotional intelligence in the family setting. The article reveals the role of the family, parent–child relationships, and pedagogical approaches in the emotional development of girls. Based on the research findings, practical recommendations have been developed to promote the development of emotional intelligence.

Keywords: Emotional intelligence, girls, family pedagogy, social pedagogy, family environment

Kirish. Hozirgi zamon ta’lim va tarbiya tizimida nafaqat kognitiv salohiyat (IQ), balki emotsional intellekt (EQ) — ya’ni «o’z va boshqalar his-tuyg’ularini anglash, boshqarish va muloqotda qo’llay olish» — ijtimoiy-pedagogik jihatdan muhim omilga aylandi. Maxsus ravishda qizlar yoshida (o’smirlik davrida) emotsional intellektini rivojlantirish oila va jamiyatga tayyorlash jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Shu bois, O’zbekiston oilaviy muhitida qizlarning emotsional intellektini shakllantirish, ijtimoiy-pedagogik sharoitlarini aniqlash, samarali metodikalarni ishlab chiqish dolzarb masaladir.

O’zbekistondagi oilalarda qizlarning emotsional intellektini rivojlantirishga qaratilgan ijtimoiy-pedagogik yondashuvlarni nazariy tahlil qilish va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Vazifalar: Emotsional intellekt tushunchasini ijtimoiy-pedagogik kontekstda aniqlash.

Qizlarning emotsional intellekti rivojiga ta’sir etuvchi oilaviy, pedagogik, ijtimoiy omillarni o’zlashtirish.

Oilaviy muhitda qo’llanilishi mumkin bo’lgan metod va usullarni taklif etish.

O’zbek kontekstida amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Asosiy qism. Emotsional intellekt tushunchasi va uning mazmuni ilk bor olimlar Salovey va Mayer tomonidan taqdim etilgan emotsional intellekt tushunchasi — “o’z his-tuyg’ularini anglash, nazorat qilish, boshqalar his-tuyg’ularini anglash va munosabatda qo’llash qobiliyati”. O’zbekistonda ham emotsional intellektning rivojlanishi hamda psixologik jihatlari tadqiq etilgan: Masalan, «The Concept and Psychological Features of Emotional Intelligence Development» maqolasida, o’smirlik yoshida emotsional intellekt rivojlanish bosqichlari tahlil qilingan. Shuningdek, «Social-psychological basis of emotional intelligence in students» maqolasida talabalarda emotsional intellektning psixologik asoslari ko’rib chiqilgan. struktura jihatdan, emotsional intellekt quyidagi komponentlarni o’z ichiga oladi:

His-tuyg’ularni anglash (self-awareness)

His-tuyg’ularni boshqarish (self-regulation)

Empatiya va boshqalar his-tuyg’ularini anglash (social awareness)

Munosabatlarni boshqarish (relationship management)

Qizlarning emotsional intellekti gender jihatdan turli tadqiqotlarda, qizlar va o’g’il bolalar emotsional intellekt ko’rsatkichlari bo’yicha farq qilishi mumkinligi aniqlangan. Masalan, «Gender differences in emotional intelligence: problems and analyses» maqolasida, qizlarning his-tuyg’ularni anglash va boshqarishda ustunligi qayd etilgan. Shu bilan birga O’zbekistonda qizlarning STEM ta’limi va bandligi masalalariga bag’ishlangan his-tuyg’ular va psixologik omillar tadqiq qilingan.

Bu jihatlar shuni ko’rsatadiki, qizlarning emotsional intellektini rivojlantirishda jinsga moslashgan pedagogik strategiyalar zarur bo’lishi mumkin.

Oilaviy muhit — bu qizlarning emotsional intellekti shakllanishida birinchi makon hisoblanadi. Oila ichidagi muloqot sifati, ota-onalar hissiy izoh berishi, hissiy qo‘llab-quvvatlash darajasi va oilaviy konfliktni hal qilish tarzi — bularning bari emotsional intellektga ta’sir etadi. Mahalliy tadqiqotlarda O‘zbekistonda o‘smirlardagi emotsional intellekt rivojlanishining kontekstual xususiyatlari aniqlangan.

Ijtimoiy pedagogika – bu pedagogikaning jamiyat bilan bog‘liq jihatlari, ijtimoiy muammolarni pedagogik usullar bilan hal qilishga yo‘naltirilgan yo‘nalishidir. Qizlarning emotsional intellektini rivojlantirish ham ijtimoiy pedagogik yondashuv orqali amalga oshirilishi mumkin: ya’ni ularning hissiy va ijtimoiy ko‘nikmalarini mustahkamlash, oilada, maktabda, jamiyatda moslashuvi va samarali integratsiyalanishiga ko‘maklashish Ijtimoiy-pedagogika nuqtai nazaridan, maktab, jamiyat va oila bilan hamkorlikda emotsional intellektni shakllantirish metodlari ishlab chiqilishi muhimdir. Quyidagi usullar O‘zbek oilasi va maktab kontekstida qizlarning emotsional intellektini rivojlantirish uchun tavsiya qilinadi:

1.His-tuyg‘ularni nomlash va aniqlash mashqlari. Qizlar bilan birga har kuni «Bugun men... his qildim, bu his nimadan kelib chiqdi?» degan tarzda suhbat tashkil etish. Oila a’zolarining (ota-ona/yosh opa-singillar) hissiyotlari haqida ochiq muloqotga rag‘bat berish.

2.Empatiya va boshqalar his-tuyg‘ularini anglash. Oila ichida yoki maktab guruhida juftlik mashqlar orqali «Do‘stim nima his qilyapti?» savoli bilan boshqalarni his qilish-anglashni rivojlantirish.

3.Hissiy boshqaruv va o‘zini tartibga solish strategiyalari. Qizlar uchun stress, asabiylashish, tushkunlik holatlarida chuqur nafas olish, 5 daqiqalik tinchlanish, fikrni yo‘naltirish kabi usullarni o‘rgatish.

4.Ijtimoiy ko‘nikmalar va munosabatlar. Qizlar bilan muloqot, jamoadagi ishlash, drama/rol o‘yinlari orqali hissiy izohlar bilan ishlash. Oilada ham hissiy muloqotga bag‘ishlangan haftalik suhbatlar o‘rnatish.

5.Refleksiya va o‘zini anglash. Har hafta yoki har oy qizlar bilan his-tuyg‘ularni qayta ko‘rib chiqish, shaxsiy jurnal yuritish, «men bugun nima his qildim, nega?» shaklidagi refleksiya mashqlari Muhokama va natijalar

Oilaviy muhit va qizlarning emotsional intellekti bilan bog‘liq asosiy omillar:

Oilada o‘zining his-tuyg‘ularini erkin ifoda eta olishi, ota-ona va opa-singil bilan ochiq suhbatlar bo‘lishi qizning empatiya, o‘zini boshqarish va ijtimoiy ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, nazariy tadqiqotlar oilaviy muhitni EI shakllanishi uchun asosiy maydon deb ko‘rsatadi. Ota-ona va opa-singil ijro etadigan rol modeli sifatida qizlarga emotsional munosabatlarni namoyon etadi. Masalan, qiz bola oilada mehr-munosabat, ijobiy his-tuyg‘ularni boshqara olish va konfliktlarni konstruktiv hal etish jarayonlarini kuzatishi kerak. Bu esa emotsional intellektning muhim komponentlarini shakllantiradi. Pedagogik muhit bilan hamkorlik: maktab, jamoat tashkilotlari va oilalar birgalikda qizlarning emotsional ko‘nikmalarini mustahkamlashga intilishlari lozim. Masalan, UNESCO O‘zbekistonda maktab muhitida SEL (ijtimoiy-emotsional o‘qitish)ni tatbiq etmoqda, bu yana oilaviy muhitga ham taalluqli bo‘lishi mumkin. Shuningdek, ijtimoiy-pedagogik yondashuv oiladagi va maktabdagi his-tuyg‘u va munosabatlarni uyg‘unlashtirishga xizmat qiladi. O‘zbek jamiyatida oilaviy madaniyat, gender rollari ham qizlarning EI rivojlanishida rol o‘ynaydi. Masalan, o‘rganilgan adabiyotlarda qizlarning oilada o‘z his-tuyg‘u ifodasiga cheklovlar bo‘lishi mumkinligi ko‘rsatilgan va bu EI rivojlanishiga salbiy ta’sir qilishi mumkin. Shu sababli yondashuvlar qizlarning emotsional o‘zligini va ijtimoiy munosabatlardagi faolligini qo‘llab-quvvatlovchi shaklda bo‘lishi lozim.

Quyidagi oilaviy tavsiyalar ham muhim:

Ota-ona (yoki parvarishlovchilar) uchun **emotsional intellekt bo‘yicha seminarlar** tashkil qilish: ota-onalar o‘z hissiy holatini anglash, qiz bilan his-tuyg‘ular haqida ochiq muloqot olib borish bo‘yicha bilimga ega bo‘lish.

Uy ichida **faol tinglash** va his-tuyg‘ularni qabul qilish muhitini yaratish: qizga «Hissiyotlaringni so‘zlab bera olasanmi?» degan savol bilan murojaat qilish, tanqid qilmaslik, baholamaslik.

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА
INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Тадқиқот город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; E-mail: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000